

Resumen

El tema central de esta investigación es el fenómeno del bloqueo creativo durante el proceso de trabajo de profesionales de las artes plásticas visuales.

El trabajo de campo realizado con tal propósito ha consistido en la celebración de quince entrevistas personales con otros tantos artistas del sector. A través de la formulación de preguntas abiertas se han obtenido las informaciones necesarias para después, partiendo de un concepto de creatividad concretado por el estudio de las diferentes teorías al respecto y la evolución del significado de este tema en el seno del vocabulario social, definir la noción de bloqueo que manejan los artistas.

Una vez hecho esto se ha procedido a analizar la incidencia efectiva de las interrupciones del proceso creativo en el ejercicio cotidiano del trabajo artístico, así como los recursos y estrategias que los creadores activan para su gestión y superación.

De acuerdo con lo dicho, el método de investigación escogido para la presente tesis no podía ser otro que el cualitativo. El bloqueo artístico se caracteriza por la subjetividad de sus causas y repercusiones, absolutamente heterogéneas en cualquier conjunto poblacional que pudiera determinarse como muestra, por lo que se trata de un asunto que no puede ser medido en términos cuantitativos, absolutos.

La investigación cualitativa, en cambio, persigue un entendimiento holístico de la realidad objeto de estudio. No se trata tanto de extraer conclusiones generales, ratios y probabilidades, sino de ahondar en la problemática investigada en compañía, precisamente, de las personas insertas en ella, en este caso, los artistas, cuyos testimonios permitirán conformar una visión íntegra de la circunstancia del

bloqueo artístico.

El talante de esta tesis, por tanto, es eminentemente práctico, pues se focaliza en las experiencias y sentimientos aportados de primera mano por personas directamente afectadas por las repercusiones diarias de la problemática de los bloqueos a la creatividad.

Asimismo, el presente estudio pretende establecer una categorización de los diversos tipos de factores favorecedores de la aparición de dichos bloqueos. El carácter íntimo del impulso creativo, junto a la faceta social del arte como canalizador del instinto comunicador humano, motiva que esa clasificación se estructure en torno a dos categorías fundamentales de bloqueo:

Por un lado los que tienen su origen en la personalidad del sujeto creador, y, por otro, aquellos que son causados por elementos externos, sean estos económicos, sociales o laborales.

A lo largo de esta tesis dichas categorías son denominadas, respectivamente, bloqueos de naturaleza endógena y bloqueos de naturaleza exógena.

Ambos grupos de causas paralizantes de la creación artística repercuten de manera concurrente en la labor de los artistas, pues la subjetividad de estas personas como creadores y artistas no es impermeable a las condiciones del entorno inmediato, y también profesional y social, en el que desarrollan su trabajo.

Resum

El tema central d'aquesta investigació és el fenomen del bloqueig creatiu durant el procés de treball de professionals de les arts plàstiques visuals.

El treball de camp realitzat amb aquesta finalitat ha consistit en la celebració de quinze entrevistes personals amb altres tants artistes del sector. Mitjançant la formulació de preguntes obertes s'han obtingut les informacions necessàries per a després, partint d'un concepte de creativitat concretat per l'estudi de les diferents teories al respecte i l'evolució del significat d'aquest terme en el vocabulari social, definir la noció de bloqueig manejada pels artistes.

Fet això s'ha procedit a analitzar la incidència efectiva de les interrupcions del procés creatiu en l'exercici quotidià del treball artístic, així com els recursos i estratègies que els creadors activen per tal de gestionar-les i superar-les.

D'acord amb el que s'ha dit, el mètode d'investigació escollit per a la present tesi no podia ser altre que el qualitatiu. El bloqueig artístic es caracteritza per la subjectivitat de les seves causes i repercussions, absolutament heterogènies en qualsevol conjunt poblacional que es pogués determinar com a mostra, de manera que es tracta d'un assumpte que no pot ser mesurat en termes quantitius, absoluts.

La investigació qualitativa, en canvi, persegueix una entesa holística de la realitat objecte d'estudi. No es tracta tant d'extreure conclusions generals, ràtios i probabilitats, sinó d'aprofundir en la problemàtica investigada en companyia, precisament, de les persones inserides en ella, en aquest cas, els artistes, els testimonis dels quals permetran conformar una visió íntegra de la circumstància del bloqueig artístic.

El tarannà d'aquesta tesi, per tant, és eminentment pràctic, ja que es focalitza en les experiències i sentiments aportats de primera mà per persones directament

afectades per les repercussions diàries de la problemàtica dels bloquejos a la creativitat. Així mateix, el present estudi pretén establir una categorització dels diversos tipus de factors afavoridors de l'aparició d'aquests bloquejos.

El caràcter íntim de l'impuls creatiu, a més de la faceta social de l'art com a canalitzador de l'instint comunicador humà, motiva que eixa classificació s'estructure al voltant de dues categories fonamentals de bloqueig:

D'una banda aquells que tenen el seu origen en la personalitat del subjecte creador, i, d'altra, aquells que són provocats per elements externs, siguen aquests econòmics, socials o laborals.

Al llarg d'aquesta tesi eixes categories són anomenades, respectivament, bloquejos de naturalesa endògena i bloquejos de naturalesa exògena.

Ambdós grups de causes paralitzants de la creació artística repercuteixen de manera concurrent en la tasca dels artistes, i això perquè la subjectivitat d'aquestes persones com a creadors i autors no és impermeable a les condicions de l'entorn immediat, i també professional y social, en el qual desenvolupen el seu treball.

Abstract

The main theme of this research is the phenomenon of creative blocking during the work process of visual plastic arts professionals.

The fieldwork developed for this purpose has consisted in the celebration of fifteen interviews with so many artists of that sector. Through the formulation of open questions, the necessary informations has been obtained to, later, starting for a concept of creativity concretized by the study of the different theories in this regard and the evolution of the meaning of this subject within the social vocabulary, define the notion of blockage that the artists handle.

Once this has been done we have proceeded to analyze the real incidence of disruptions of the creative process in the daily exercise of the artistic work, as well as the resources and strategies that creators activate to manage and surpass them.

Accordingly, the research method chosen for this thesis could not be other than the qualitative one. The artistic blockage is characterized by the subjectivity of its causes and repercussions, absolutely heterogeneous in any population group that could be determined as a sample, so that it is an issue that can not be measured in quantitative, absolute terms.

Qualitative research, on the other hand, pursues a holistic understanding of the reality under study. It is not so much a question of extracting general conclusions, ratios and probabilities, but to delve into the problematic investigated in company, precisely, of the people inserted in it, in this case, the artists, whose testimonies will allow to form an integral vision of the circumstance of the artistic blockage.

The mood of this thesis, therefore, is eminently practical, as it focuses on the experiences and feelings brought first hand by people directly affected by the daily repercussions of the problem of blockages to creativity.

Also, the present study aims to establish a categorization of the different types of factors favoring the occurrence of such blockages. The intimate character of the creative impulse, together with the social facet of art as a channeler of the human communicating instinct, motivates that this classification is structured around two fundamental categories of blockage:

On the one hand those that have their origin in the personality of the creative subject, and, on the other hand, those that are caused by external elements, be these economic, social or occupational.

Throughout this thesis these categories are denominated, respectively, blockages of endogenous nature and blockages of exogenous nature.

Both groups of paralyzing causes of artistic creation have a concurrent impact on the work of artists. The subjectivity of this people as creators and authors is not impermeable to the conditions of the immediate environment, and also professional and social, in which they develop their work.